

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย
เกี่ยวกับการใช้แหล่งวิทยาการชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้น
มัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. การศึกษาคนควาข้อมูล
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การสุ่มตัวอย่างประชากร
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอข้อมูล

1. การศึกษาคนควาข้อมูล

ก. ศึกษาหนังสือ เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการใช้
แหล่งวิทยาการชุมชนและการเรียนการสอนภาษาไทย

ข. สัมภาษณ์หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการใช้
แหล่งวิทยาการชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ก. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด ใช้สำหรับหัวหน้าหมวดวิชาและครู
ภาษาไทย คำถามมีลักษณะเหมือนกันทุกประการ สำหรับศึกษาความคิดเห็นในการใช้
แหล่งวิทยาการชุมชนเกี่ยวกับประเภท วิธีการใช้ เวลาที่ใช้ กิจกรรมที่ปฏิบัติก่อน/หลัง
การใช้ ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการใช้แหล่งวิทยา
การชุมชนประกอบในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

ลักษณะแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการใช้แหล่งวิทยากรชุมชนในเรื่องต่อไปนี้คือ

1. ประเภทของแหล่งวิทยากรชุมชน
2. วิธีการใช้แหล่งวิทยากรชุมชน
3. เวลาที่ใช้แหล่งวิทยากรชุมชน
4. กิจกรรมที่ปฏิบัติก่อน/หลังการใช้แหล่งวิทยากรชุมชน
5. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้แหล่งวิทยากรชุมชน

เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) กำหนดค่าคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้แหล่งวิทยากรชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

เป็นแบบปลายเปิด (Open end)

ข. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (รายชื่อปรากฏในภาคผนวก ก) ตรวจสอบในด้านความครอบคลุมและความถูกต้องของเนื้อหา เพื่อแก้ไขปรับปรุง

ค. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยจำนวน 5 คนและครูภาษาไทยจำนวน 15 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3. การสุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นหัวหน้าหมวดวิชาจำนวน 71 คน และครูภาษาไทยจำนวน 335 คน ซึ่งสุ่มจากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ดังมีรายละเอียดการเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นหลายขั้นตอน
(Multi - Stage Random Sampling) ตามลำดับชั้นต่อไปนี้

1. จำแนกโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครตามกลุ่มโรงเรียนโดยนับเฉพาะโรงเรียนที่มีเกณฑ์ตรงตามที่ยุ่วิจัยต้องการคือเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญที่เปิดสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนโรงเรียนซึ่งมีทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

กลุ่มที่	จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น	จำนวนโรงเรียนซึ่งมีทั้งม.ต้นและม.ปลาย
1	6	5
2	6	5
3	8	8
4	9	7
5	10	8
6	7	6
7	7	6
8	6	5
9	9	8
10	7	7
11	6	6
12	8	7
13	6	5
14	6	6
15	6	6
รวม	107	95

2. จากจำนวนโรงเรียนจำแนกตามกลุ่มในข้อ 1 จำนวน 95 โรงเรียน ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ประมาณร้อยละ 80 ของจำนวนโรงเรียนในแต่ละกลุ่ม ได้โรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร 77 โรงเรียน (ดูรายละเอียดจากตาราง)

3. การสุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละโรงเรียนจำแนกออกเป็นหัวหน้าหมวดวิชา และครูภาษาไทย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่มดังนี้

ก. การสุ่มตัวอย่างประชากรหัวหน้าหมวดวิชา ทำการสุ่มตัวอย่าง ประชากรอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ประมาณร้อยละ 90 ของจำนวน หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยในแต่ละกลุ่มโรงเรียน ได้หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยซึ่งเป็น กลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 71 คน (ดูรายละเอียดจากตาราง)

ข. การสุ่มตัวอย่างประชากรครูภาษาไทย ทำการสุ่มตัวอย่างประชากร ครูภาษาไทยจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรอัตราส่วน 1 : 14 ของจำนวนครู ภาษาไทยในแต่ละโรงเรียน คือ จำนวนครูภาษาไทยในกลุ่มโรงเรียน ได้ครูภาษาไทยที่ เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 335 คน ดังปรากฏรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มที่	ร.ร.ที่มีช.ม.คน และม.ปลาย	ร.ร.ที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่างประชากร 80%	หัวหน้าหมวดที่เป็น กลุ่มตัวอย่างประชากร 90%	ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร	
				จำนวนครู:ร.ร.	จำนวนครู ที่เลือก(คน)
1	5	4	4	3	12
2	5	4	4	3	12
3	8	6	5	5	30
4	7	6	5	5	30
5	8	6	5	5	30
6	6	5	5	5	25
7	6	5	5	5	25
8	5	4	4	3	12
9	8	6	5	6	36
10	7	6	5	3	18
11	6	5	5	4	20
12	7	6	5	4	24
13	5	4	4	4	16
14	6	5	5	4	20
15	6	5	5	5	25
รวม	95	77	71		335

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นหัวหน้าหมวดและครูภาษาไทยทั้งสิ้น 406 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่างๆ ที่สุ่มไว้ทั้งสิ้น 77 โรงเรียน เพื่อให้หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครเป็นผู้ตอบ เริ่มแจกแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2529 ถึง

วันที่ 3 มีนาคม 2529 และได้รับแบบสอบถามคืนมาตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2529 ถึงวันที่ 14 มีนาคม 2529 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเองทั้งหมด จำนวนแบบสอบถามที่ส่งทั้งสิ้นรวม 406 ฉบับ เป็นแบบสอบถามของหัวหน้าหมวดวิชา 71 ฉบับ และแบบสอบถามของครูภาษาไทย 335 ฉบับ ได้รับกลับคืนทั้งหมด คิดเป็นแบบสอบถามที่รับคืนมาร้อยละ 100 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 385 ฉบับ ของหัวหน้าหมวดวิชาจำนวน 69 ฉบับ และ ครูภาษาไทยจำนวน 316 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.44 ของแบบสอบถามทั้งหมด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีดำเนินการดังนี้

ก. แบบสอบถามส่วนที่เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check-list) นำมาคิดหาค่าร้อยละโดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

ข. แบบสอบถามส่วนที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	เท่ากับ	คะแนน 5
เห็นด้วยมาก	เท่ากับ	คะแนน 4
เห็นด้วยน้อย	เท่ากับ	คะแนน 3
เห็นด้วยน้อยที่สุด	เท่ากับ	คะแนน 2
ไม่เห็นด้วย	เท่ากับ	คะแนน 1

แล้วนำมาหาค่ามัธยฐานเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยการแปล

ความหมายของค่ามัธยฐานเลขคณิต ก็ได้ตามเกณฑ์ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	ใช้มากที่สุด	หรือ	ปฏิบัติมากที่สุด	หรือ	มีปัญหามากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	ใช้มาก	หรือ	ปฏิบัติมาก	หรือ	มีปัญหามาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	ใช้น้อย	หรือ	ปฏิบัติน้อย	หรือ	มีปัญหาน้อย
1.50 - 2.49	หมายถึง	ใช้น้อยที่สุด	หรือ	ปฏิบัติน้อยที่สุด	หรือ	มีปัญหาน้อยที่สุด
1.00 - 1.49	หมายถึง	ไม่ใช้	หรือ	ไม่ปฏิบัติ	หรือ	ไม่มีปัญหา

โดยใช้สูตรค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

$\bar{X}$	แทน	ค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนน
$\sum fx$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่
n	แทน	กลุ่มตัวอย่างประชากร

(John E. Freund 1981:61)

หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n(\sum fx^2) - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

$S.D.$	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
$\sum fx$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่
$\sum fx^2$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน
n	แทน	กลุ่มตัวอย่างประชากร

(John E. Freund 1981:61)

ค. เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นหัวหน้ามหาวิทยาลัยและครูภาษาไทยโดยใช้ค่าที (t -test)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S.D_1^2 + (n_2 - 1)S.D_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \cdot \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}}$$

t	แทน	ค่าอัตราส่วนวิกฤต
$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	ค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความเห็นของหัวหน้ามหาวิทยาลัยและครูภาษาไทย
$S.D_1, S.D_2$	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเห็นของหัวหน้ามหาวิทยาลัยและครูภาษาไทย
n_1, n_2	แทน	กลุ่มตัวอย่างประชากรของหัวหน้ามหาวิทยาลัยและครูภาษาไทย

(John E. Freund 1984:298)

ง. นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยจากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาแจกแจงความถี่และสรุปข้อมูล

6. การนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลที่วิเคราะห์หาค่าสถิติแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ส่วนข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open end) นำเสนอในรูปของความเรียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย